

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendő: „MURAVIDEK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980.
Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDEK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyílttér 1-50 dinár, rendes 1- Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. november 17.

46. Szám.

Mégis roskad a Föld!

Gallileus felkiáltása: „Mégis mozog a Föld!” a mult szenzációja. Napjainkban csak a tudománykedvelő és olvasott egyének ismerik a híres csillagászok, meteorológusok, bölcsészek, tudósok, stb. neveit, míg valamely ország politikusainak nevét, a legutolsó gyerkőc is ismeri.

A mindennapi élet nyilvános szereplői tervszerűleg gondoskodnak nevük nyilvános szerepeltetéséről, mert az általában kárrierjükre befolyással van. A kárrier szoros összhangban van kisebb vagy nagyobb közérdekek sorával.

Afganisztán ex királya Amanullah, ex emirje Habibullah és pasaditája Nadir kán, kétség kívül oly személyek, akiknek kárrierjük céljából az ország állandóan lángban áll. Az egyéni ambíciót számos vércsepp festi, mert felmagasztaltattak, küzdöttek és szerepeltek. Az orosz-kinai váltság két vezető feje: Csangkájsek tábornok és Sztálon diktátor azok, akik akaratától függ a véres háboru sorsa. Nyílt kérdés a palesztinai zsidók viszonya a bennszülött arabokkal szemben, Egyiptom ügye, Közép Európa válsága, Németország gyarmatainak ügye, Bolívia-Paraguay veszélye, az indiai kérdés és a halva született béke kérdése.

Számos közismert faktumot lehetne felsorolni s mindenikből érezhető az emberiség gyászos sorsa, mely recseg-ropog, mint a száraz galy.

Az önkényes és erőszakos béke még mindig távol áll az igazi céltól. Végig haladva a világ kontinensein, mindenütt láthatjuk az óriási ellentétek aknáit s mindebből kitűnik, hogy nagyon beteg az egész földgolyó.

Villámszerűleg tündököl és lehull az ál ige: lefegyverzés, egyesülés, megértés kell a népnek s helyét az ellenkezője uralja.

Briand nem rég kijelentette, hogy a háboru rossz üzlet s mégis 1914 óta állandóan harcolnak. Üzlet ma az egész világ, az egyesek emelkednek, a tömeg bukik.

Minden létezőnek megvan a maga oka, semmi nincsen ok nélkül! A világ huza-vónájának is megvan a maga oka és okozattja. Az állandó nyitott számla hitelét az évezredek nem merithet-

Politikai hírek.

— **Öfelsége a Király** aláírta a pravoszláv egyházzal szóló törvényt. Miután a kormány és a pravoszláv egyház legfelsőbb tanácsa között a pravoszláv egyházi törvénytervezet ügyében megegyezés jött létre, Öfelsége a Király aláírta a törvényt, amely akkor lép életbe, amikor a hivatalos lapban megjelenik.

Megjelent a rendelet a tartományok és főispánságok likvidációjának végrehajtásáról. Zsivkovics Petár miniszterelnök és belügyminiszter rendeletet adott ki a főispánságok és tartományok likvidációjáról a személyzet kérdésében. A rendelet alapelve az, hogy a báni közigazgatás bevezetése minél gyorsabb és olcsóbb adminisztrációt jelentsen. A személyzetből elsősorban a diplomás és jogi kvalifikációval rendelkező egyéneket tartják meg, másodsorban pedig e jól kvalifikált és szakképzett tisztviselőket. Az irodai, kezelő és szolgai személyzetnél a legnagyobb takarékosságot írja elő a rendelet.

Megjelent egy másik rendelet is, amely kimondja, hogy a főispáni hivatalok illetékessége december tizedikével bezárólag megszűnik s az ügyeket a báni hivatal fogja végezni. Ez év december negyedikéig az összes tartományi és főispánsági ügyeket likvidálni kell.

Megjelent a báni székhelyeken kívül szervezendő rendőrfőnökségekről szóló szabályrendelet is. A rendeletből minket az érdekel, hogy a Drávai bánságban Mariborban és Celjében szerveznek rendőrfőnökségeket. A báni köteleessége intézkedni, hogy az új rendőrfőnökségek 1929. évi december harmincegyedikén megkezdhessék működésüket. Ahol már voltak helyi hatósági, községi vagy városi rendőrségek, ott az említett helyeken az ügyeket átveszik az új rendőrfőnökségek.

Franciaország abbahagyta a Rajnavidek kiürítését s azt a Joung-féle tervezet elfogadásától teszi függővé. Németországban ugyanis december hó

ték ki, mert kimeríthetetlen a sors kijelölése révén, mert — a Föld nem csak mozog, hanem roskad is!

SZABÓ ELEMÉR.

folyamán népszavazás fog dönteni affelelt, hogy a Joung tervet elfogadják-e, vagy sem. A franciák erre azzal válaszolnak, hogy a már távozni készülő ezredeket visszarendelték állomás helyeikre.

Amerika. November tizenegydikén volt a fegyverszünet évfordulója s ezt Amerikában külsőleg is megünnepezték. Hoover elnök ez alkalommal nagy beszédet mondott, mely politikai körökben nagy érdeklődést keltett.

— **A London-i tengeri leszerelési konferenciára** kiküldendő amerikai bizottság január tizenegydikén száll hajóra.

Franciaország. Az új Tardieu kormány programja igen tartalmaz s a mérsékelt lapok sikert kívánnak az új miniszterelnöknek.

Spanyolországban nincs kormányváltás, mint azt sok külföldi lap hiesztelte. Ezt Primo de Rivera hivatalosan is kijelentette.

Oroszország. Déloroszországban kitört a parasztlázadás s a moszkvai kormány elrendelte az ostromállapotot. A lázadás azért tört ki, mert a kormány a moszkvai éhségre való tekintettel el akarja rekviráltatni a parasztok gabonáját. A kommunisták irgalom nélkül mindenkit agyonlőnek, aki ellenük szólni mer, de azért mégis a mozgalom fokozatosan terjed. Ugy hírlik, hogy Stalin, az orosz diktátor beteg, az elmébaj mutatkozik rajta.

Az Orosz-kinai fronton várják az orosz offenzíva megindulását. Pogranicskága környékén nagy csapatösszevonások történnek, nyilvánvalóan általános támadás előkészítésére. A kínaiak is erősen készülnek, de nagy kérdés, hogy tüzéségük meg tud-e mérkőzni az orosz nehéz tüzéséggel.

Csehszlovákiában a kormány most van alakulóban. Nagyon szeretnék a magyarokat is megnyerni a kormány támogatására. Hasonló tárgyalásokat a német pártokkal is folytatnak.

Az osztrák „Heimwehr,” nem szerel le. A Heimwehr vezetősége kijelentette nyomtatékosan, hogy semmiféle bel-, vagy külföldi kívánságnak nem enged s nem szerel le, sőt minden részbeni kísérletnek fegyveresen ellen áll.

Bulgária. Bulgáriától a párisi konferencián 750 millió aranyfrankot követelnek jóvátétel címén. Bulgária semmiféle jóvátételt sem hajlandó fizetni s Liapcsev miniszterelnök a leghatározottabban kijelentette, hogy a bolgár kormány a követelést nem fogja teljesíteni. A párisi bolgár delegátusok már meg is kapták az utasítást, hogy tiltakozzanak a konferencia követelése ellen s kövessék szükség esetén a magyar delegátusok példáját.

Anglia — Amerika. Nagy feltűnést keltenek azok a párisi hírek, melyek szerint Anglia és Amerika között a flotta leszerelésre vonatkozólag nem jött létre megegyezés, hanem tárgyalások folynak tovább. Amerika olyan követeléseket támasztott Angliával szemben, a melyet a munkakormány nem fogadhatott el, mert sértette volna ezáltal a brit világbirodalom érdekeit.

Az angol-orosz diplomáciai viszony helyreállítása küszöbön van. Az alsóház az ellenzék bizalmatlansági javaslatát elvetette s hozzájárul az angol külügyi államtitkár s az orosz megbízott között létrejött megállapodásokhoz.

Franciaország. Tardieu új kormánya tovább folytatja elődje békepolitikáját, de azért nem téveszti szem elől Franciaország biztonságát úgy a Rajna-vidék kiürítése, mint a tengeri leszerelés szempontjából sem.

Szerettem egy kislányt...

Szerettem egy kislányt nem is olyan régen,

Boldogságot láttam az élet tükrében. Mostoha lett hozzám tán az egész világ. Olyan lett az élet, mint hervadó virág. Gyötrődő lelkemet a bu emésztette, Midőn a szerelem lelkemnek felette Messze szállott tőlem reménycsillagomra

Az éj leple borult, hogy miért? Ki tudja?

A szívemet most is, mindig marcangolja, Lepel alatt rejlő szerelemnek titka. Hulljon le a lepel örökre némuljon! Boszuálló lélek rajtam ne kacagjon. Viruljon fel újra te édes, te drága; A szívnek örökké fénylő ragyogása. Te nélküled boldog, soha nem lehetnék Számomra nem lennél, én már nem is élnék.

KÖNYE DEZSŐ.

HIREK.

HETI NAPTÁR

NOVEMBER 30 nap. 47. hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
17 Vasár.	F. 26. Cs. Gerg.	F. 25. Hort.
18 Hétfő	Pet., Pál b.	Ödön
19 Kedd	Erzsébet a.	Erzsébet
20 Szerda	Valois sz. F.	Jolan
21 Csüt.	Bold. Assz.	Olivér
22 Péntek	Cecilia vt.	Cecilia
23 Szomb.	Kelemen p.vt	Kelemen

Időjárás:

Herschl sz. 17-től fagy, délnyugati szél mellett, enyhül.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	195—
"	Rozs	"	165—
"	Zab	"	190—
"	Kukorica	"	180—
"	Köles	"	185—
"	Hajdina	"	200—
"	Széna	"	60—80
"	Bab cseres.	"	380—
"	vegyes bab	"	280—
"	Krumpli	"	60—
"	Lenmag	"	350—
"	Lóhermag	"	1300—1400
Bika	8—	8:50	9:50 10.
Üsző	7:50	8:50	9— 10.
Tehén	3:50	4—	5— —
Borjú	—	—	14— 15—
Sertés	—	—	15— 15:75
Zsir I-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	1:25

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9.127 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt 5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.) „ „ 4900 „
100 Márkért „ „ 1320 „
100 Frankért (Páris) „ „ 215 „

100 Pengőért	„ „ 990 „
100 Schil. (Bécs)	„ „ 798 „
100 Cseh kor.	„ „ 168 „

— **Villanyvilágítás Turniscsén.** Turniscse község előljárósága legutóbb tartott értekezletén elvileg elhatározta, hogy a villanyvilágítást a községben létesíteni fogja s erre nézve a kellő intézkedéseket legközelebb fogantatni fogják.

— **Új kisközség.** Turniscsén az iskola nővérek a felsőbb iskolai és közigazgatási hatóságoktól engedélyt nyertek arra, hogy óvodát nyissanak. Úszintén óhajtuk, hogy ezt a nemes törekvést siker koronázza.

— **Kártya csaták.** A turniscsei csendőrségnek sikerült a legutóbbi napokban egy kártyapártit meglepni, mikor a játék már több ezer dináros alapon folyt. — Minthogy hazardjátékról volt szó, a játékosokat feljelentették az illetékes hatóságokhoz.

— **Gazdasági egyesület** prekmurjei fiókjainak szövetsége van alakulóban. Az erre vonatkozó érdemleges első ülés f. hó 17-én d. e. 11 órakor lesz megtartva M. Szobotán, a Benko-féle vendéglőben. Meghívottak megjelenése kötelező.

— **A puconci gyilkosság** goricaai tettese Sostarec István, még a m. szobotai fogdában van vizsgálat alatt, míg a nyomozás teljes befejezést nem nyer. Úgye csak a tavaszi esküdszéki tárgyaláson lesz eldöntve.

— **Mértékhiitelesítő M. Sobotán.** Hosszabb huzza-vona

után, M. Szobota áldozatkészségéből mégis fel lesz állítva az annyira szükséges mértékhiitelesítő M. Sobotán. Az előkészületek erősen folynak, hogy az új hivatal mielőbb működésbe hozassék.

— **Az ocinjei gyilkosság.** F. hó 8-án éjjel Locker Franc ausztriai illetőségű 15 éves suhanc megleste Lang András ocinjei lakost amidőn az nyugvóhelyére igyekezett és amint a padláson elaludt Locker egyetlen fejsze-csapással Langot agyonvágta. E rémtette után a halott pénzét magához vette s Ausztriába szökött. Nem bujdosott sokáig, mert két nap múlva ismét a faluba jött s ott egyik gazdától kenyeret kért. Ez a gazda felismerte Lockert s azonnal értesítette a szomszédait akikkel Lockert elfogták és a csendőrségnek átadták. Locker e tettét boszúbólkövette el, mégis az a gyanu támadt az utóbbi napokban, hogy a gyilkos nem egészen ép elméjű.

— **Németországgal kötendő baleset elleni szociális biztosításról** szóló előterjesztés alapja az 1929. október 28.-i hivatalos lap 431/108. sz. alatt felhívja a Németországban szerencsétlenül járt vagy megsebesült, segélyélvezetre jogosultakat, illetőleg azok hozzátartozóit, hogy azonnal jelentkezzenek a községi előljáróknál, mert az előjárók díjmentesen kötelesek megadni kellő felvilágosításokat, utbaigazításokat a segély kérvényezésére és a csatolandó mellékletekre vonatkozólag.

— **Pénzt talált.** Folyó hó 4-én Koltai Zoltán loncsarovci lakos a Martjanci és Murszka Szobota közt lévő úton egy pénztárcát talált, amelyben 1.800 Din. készpénz és több értékpapír volt. A megtaláló jelentkezett a hidvégi vendéglőben, ahol a pénzt tanuk előtt megtalálták. A pénztárcában levő iratokból kiderült, hogy a pénz Pintarics István martjanci lakos tulajdona. Egy kis idő múlva jelentkezett Pintarics felesége, hogy a pénztárcát ő vesztette el, amelyet zsebkezdőbe pólyázva a kezében tartott. A becsületes megtaláló Pintaricsnének uriasan anélkül, hogy jutalmat elfogadott volna a pénztárcát és annak hiánynélküli tartalmát visszaadta.

— **Tea délután Csákovecen.** A Csákovecen fennálló zsidó leányegylet, múlt vasárnap délután rendezte a szezon első teadélutánját, mely a várakozásnak megfelelően sikerült. A siker elérése a legnagyobb részben Bolgár Benőné érdeme, aki a teadélután nagy körültekintéssel megrendezte. Mint hallani, a leányegylet ezen teadélutánokat többször meg fogja ismételni és reméljük, hogy a fiatalság ezen összejöveteleket nagyban fogja pártfogolni és támogatni. A teadélutánon nagy feltűnést keltettek a Benko-féle szendvicsek melyek elsőrangú kiállításukon kívül igen ízletesek voltak.

— **Betörők jártak a tennisz pálya paviljonjában.** Napokban ismeretlen egyének feltörték és kirabolták, a csakoveci tennisz

GALLOSSY J.

Egy temető köréből.

Mindszentek napja sötét alkonyba borult. Almos őszi köd nehezül a temetőre, melynek sűrűségét itt-ott már megtöri egy-egy fellobbanó gyertyafény. Egyenkint, majd csoportosan jönnek a temető felé. Mind úgy jönnek szomorúan, mindegyiknek lelke-re bizonyos, érthető súly nehezedik.

Ott egy ifjú jön, egyedül, szerény magaviselettel s nagyon alázatosan; foltozott szellős ruhája elárulja nagy szegénységét. Egy sirhalom felé tart anélkül, hogy bármi el tudná vonni a figyelmét. Közös sir... közös felirat egy sirkeresztén... Koszoru rajta tiszta fehér őszirózsákból, mely úgy le tudja kötni a figyelmet: odaadás, szeretet és hűség tükröződik le az esti félhomályban azoknak minden, egyes szírmáról...

Annak a szegény, szomorú ifjúnak első tekintete a magas ég, lelki szemeivel napsugarasnak, szelidkéknek látja, mint valamikor... aztán neki is odaborul eléje a jelen fájdalmas őszi ködképe...

Két szál kicsi gyetya ég az ő szerettei sirján, többre nem tellett neki. De az-az édes imádság... a szeretet... a fájdalmas zokogás mind azoké, akik ott alant nyugosznak...

Kissé távolabb egy — szintén közös — sirdomb felett, csupaszon emelkedik egy drága márványkö-emlék, aranyos felirattal. Egyetlen gyertya sem ég e siron, úgy tűnik fel a

szürke ködben, mely hideg lehelletével ránehezedik, mintha az örök elfeledés a szeretetlenség venné körül a többi között...

Mily különös: hogy mennyi gond, szeretet veszi körül azon szülők sirhalmát, kik gyermeküknek csak a szegénységet, nyomort tudták hagyni.

Oh, mily gazdag lehet mégis az az emlék, mely a szegény, nélkülözö gyermek a vonzódás aranyzálaival úgy odafűzi...

S ime: ott, akik drága sirkeresztben, arany feliratos márványemlék alatt alusznak, — milliókat hagytak gyermeküknek s mégis: azoknak sirját csak a novemberi ködös fuvalom érinti hideg részvéttelenséggel...

Vajjon, erre a cifra mázas sirra Mindszentek estején nem gondol senki? Talán... valaki mégis megemlékezik róla.

A kivilágított szálló éttermének kellemes melegében egy divatos ifjú ur vacsorázik. Minden mozdulatán, öltözködésén s ahogy az előkelő vacsorával bánik, mindenben meglátszik a „finom ízlés” elnevezésnek kihívó volta... Nagyvárosi ő és csak pár órával előbb érkezett, hogy a szülői iránti „kegyeletnek” eleget tegyen! Jelenleg kitűnően érzi magát: egy magát tulfinomnak mutató és erkölcsére nézve tulérzékeny nővel ismerkedik! Közben elfelejti, hogy miértis tette az egy napos utat finompárnás, elsőosztályu vasuti fülkében! Később eszébe jut a magával hozott értékes művirágkoszoru. Hivatja a szállodai szol-

gát és annak ad büszkén utasítást, hogy helyezze a „legszebb márványemlékre.” Kiküldet még száz szál stearin-gyertyát, szórakozott egykedvűséggel és most, mint aki lelki kötelezettségeinek tudatolul eleget tett, teljesen felejté a temetőt — a márványemlékes sirt... Kibérel egy közös hálószobát — melynek ablakára oly vádolva vetődik a száz gyertyaszál összefénye — és az érzéki vágyak kéjes mámorának adja át magát Minden-szentek éjszakáján.

Már késő reggel van, közelebb az ebéd, mint a reggeli ideje. A finom, ifjú ur most ébred ólomsúlyu álomból, de feje oly zavaros, alig, alig emlékezik valamire... Körültekint: nője nincs! A padlón egy zsebkezdő s kellemetlen illat... Nagyon gyanus minden... A pénzét keresi — nincs!

— No, szervusz! A ronda bes-tiája százannyitt vitt el, mint ameny-nyit kapott volna...

Jelentse-e? — tűnődik magában. — De a menyasszonya... ha megtudja... A hir szárnyakon repül s lehet, hogy vége a „boldogságának...” Nem jelenti; abban alapodik meg.

Elutazik anélkül, hogy közelebb-ről megnézte volna a temetőt. Türelmetlenül vár a vonatra s halkan morgog magában:

— A fene jött volna, hü tudtam volna... S jöjjön még a fene...

ez az összeg életem végéig elég lehet a „kegyeletnek”...

Bizonyos, hogy nem is jön ő többé, hacsak a bizonytalan sorskeze erre nem üzi őt az élet kiszámíthatatlan utjain...

Mily másképpen gondolkodik annak a nyomoruságos házikónak lakója, az a vékony, foltos ruhájú ifjú, ki Halottak előéjszakáján áthült testtel, dideregve ment haza és most félig betegen, alig tudja végezni nehéz napszámos munkáját: az erdőirtást. Mégsem a betegségére gondol, majd meggyógyul ő a fenyőillatot árasztó nagy erdőn, ha jól kiizzad a munkában. Nem keseredik el, hogy oly nyomoruságos az ő élete, hogy az élet hozza oly mostoha. Neki is vannak szép reményei, melyek feljönnek a napkeltevel, de sohasem nyugosznak el teljesen a napnyugtával. Úgy érzi, hogy nem egyedül áll a világon: van egy szegény árva leány, kivel nemsokára megosztja azt a kicsi fészket és olyan boldogok lesznek. Gondolatai még tovább mennek vándorutjukon: aranyos, szöszkehajú kis gyermekekre gondol, kik apró kezeikben virágokat visznek majd oda ki a temetőbe a nagyapa és nagyanya közös sirjára... És ott majd együtt imádkoznak a nagy Alkotóhoz, ki oly széppé teszi a hit és bízalom erejében élő emberek életét!

pálya mellett fekvő pavijont. Az ott levő tárgyakat mint tennisz nadrág, cipő, ing, stb. és sok más dolgot elvittek. Ugy látszik Legensteinnek nagy szerencséje van a betörőkkel is, mert alig mulik el pár hónap, hogy látogatásaikkal meg nem tisztelnék.

— **Rádió amatőr klub Csakovecen.** A csakoveci sport-klub keretén belül, egy rádió-klub alakult, amely nemcsak szép zenével és más hasznos tanulmánnyal szolgál a tagok részére, hanem úgy elméletileg, mint gyakorlatilag ismerteti a rádió szerkesztését is. Azon tagok, akiknek az anyagi viszonyai megengedik, a beszerzett alkatrészekből, a rádió-klub technikai vezetői ingyen összeállítják és felszerelik a gépet. A gépek összeállítása a tagok jelenlétében magyarázatokkal történik és így az amatőrök elsajátítják a rádiószerelést és hiba esetén maguk tudnak segíteni a bajon. Szerelés alá kerülnek különböző fajtájú és nagyságú szerkesztő gépek. Mint hallani, az alkatrészeket valószínűleg a murszkai Nemec cégnél fogják beszerezni. Mivel a következő vasárnap egyikén a murszkai ping-pong játékosok valószínűleg Csakovecen versenyeznek, a vezetőségnek alkalma lesz az ügyet bővebben megbeszélni, a Nemec fiukkal. A vezetést Wolf Pista és Hidvégi Feri vállalták el, akik elsőrendű szak-képzettséggel bírnak.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Kettős gyilkosság Zágrebben.** A belügyminisztérium a következő hivatalos jelentést adta ki: A zágrebi rendőrség fontos adatok alapján elrendelte Kec Josip és Pán Josip rendőrgyilkosoknak, hogy a város szélén levő Siemens gyárból állítsák elő Babics Iván soffort. Mikor az ügynökök abba az udvarba értek, ahol Babics lakott, ez előrántotta revolverét és két lövést adott le, utána pedig elmenekült. Kec Josipot a golyó halálra sebezte, Pán Josipot pedig súlyosan megsebesítette. A rendőrség azonnal keresni kezdte Babicsot és mivel azt gyanították, hogy barátainál fog elrejtőzni, Tremszka Mita ügynököt Blazsovics nevű rendőrrel elküldték Hranilovics Zsarkó lakására. Hranilovics nem volt otthon, amikor a rendőrök keresték és ezért ezek a ház előtt várakoztak. Amikor Hranilovics lakása felé közeledett, és észre vette a rendőrség embereit, elővette revolverét és rájuk lőtt. A lövések következtében Tremszka meghalt, Blazsovics pedig megsebesült. Hranilovicsot a rendőrség elfogta, Babicsot azonban még nem. Babics kézrekerítőjének kétféle dinár jutalom van kitűzve. Az áldozatokat Zágrebben nagy részvéttel és impozáns pompával eltemették. A temetésen több beszéd hangzott el.

— **A Tenger „melléken” háromszáz jugoszlávot letartóztattak.** Trieszti hírek szerint a fasiszta hatóságok eddig teljesen ismeretlen okból letartóztatták dr. Mirka Vratovicsot, az isztriai „Edinstvo” egyesület elnökét, Frana Ivanisot, az egyesület volt titkárját, továbbá Bariban Milovila Bradamanta nevű diákot. Mind hármat bezáratották a trieszti prefektúrára. Azonkívül egész Isztria területén folynak a letartóztatások s már eddig is háromszáz szlovén és horvát egyén van letartóztatásban. A prefektúrán a hatóság megtagad minden felvilágosítást a letartóztatásra vonatkozólag, az olasz lapoknak pedig minderről nem szabad írniok semmit sem. Minden arra mutat, hogy a fasiszta hatóságok el akarnak nyomni minden véleményt, amely a polai ítéletet helytelenít. Azért azután minden számbavehető egyént tetartóztatnak, hogy egy szó se eshessék az ítélet ellen. Azonkívül, már az ítélet óta minden szlovén és horvát egyén felügyelet alatt állt, míg a felsőbb hatóságok utasítására megkezdődtek most a letartóztatások. Egész Isztriában fel vannak zavarva a kedélyek, mert senki sem tudhatja, hogy magát, vagy valamely hozzátartozóját mikor tartóztatják le, és miért? A hozzátartozóknak ismerősöknek pedig szigorúan el van tiltva, hogy a letartóztatottakkal érintkezzenek. Sokakat azzal vádolnak, hogy összeköttetésben állottak Gortan Vladimírral, másokat pedig a fasiszta uralom ellen izgató röpiratok terjesztésével vádolnak, vagy gyanúsítanak.

— **Diák zavargások a bécsi technikai főiskolán.** A főiskola szociáldemokrata diákjai a főiskola előtt tiltakoztak a fasiszta és a reakció ellen s támadták a Heimwehrt. Ezért eme-

zek megakadályozták a demokratákat, hogy a főiskolát látogassák. Ezért azután botrányokra és tettelegességekre került a sor a két tábor diákjai között, ami az előadások megtartását lehetetlenné tette. Az összetűzések következménye az lett, hogy a főiskolát bezárták. Erre a Heimwehchez közelálló diákok a tudomány egyetemre rohantak s ott zavarták meg a fellépésükkel az előadásokat.

— **Kiesett a repülőgépből.** Socs pilóta és Iverics Zsivojin katonai repülőgépen Krapinából Zágrebbe repültek. Zabok felett a gép légüres térbe ért s azért 150 méterre kellett hirtelen leereszkednie. Eközben Iverics hadnagy, bizonyosan nem volt eléggé a géphez szíjazva, kiesett a gépből, amit Vocs hadnagy csak később vett észre. A zágrebi repülőteréről azonnal vizsgáló bizottságot küldtek ki a szerencsétlen tiszt keresésére s borzalmas összezuzott holttestét meg is találták.

— **Egy csoda.** Arra már többször volt eset, hogy süketek és némák valamely izgalmas eset folytán vissza nyerték képességeiket, de hogy vak nyerje vissza a látását, az legalább is igen ritkán tudott eset. Franciaországban, Bordeauxba él egy 73 éves öreg anyóka, harminc év óta teljesen vak. A napokban levelet kapott Amerikában élő fiától, kit ő már régen holtak tartott, Amint a levelet az öreg asszony huga felolvasta, az öreg keserves sírásra fakadt s nagy könnyezés után azt vette észre, hogy homályosan lát. Azután látása továbbra egyre javult, úgyhogy most már régi látóképessége birtokában van. A nagy öröm hatása vissza adta a szemvilágát.

— **Az európa-afrikai alagút.** Gibraltárban már folynak a mérési előmunkálatok az Európa és Afrika között tervezet tengeralatti alagút megépítése ügyében.

— **A Zeppelin forgalom a Csendes Óceánon át két éven belül meg fog indulni.** A utat az Óceánon át a gépek egy és fél, — esetleg két nap alatt teszik meg. Az indulás nyolc naponként történik, a keleti kikötő Sou Diego vagy Los Angeles lesz. Lesz posta és teheráru szállítás.

— **Az óriási német repülőgép.** A Bóden tó felett felszállt az új óriási repülőgép s több kört irt le. A repülőgép valóságos remekmű. Kényelmes utasfülkék, hálókabinok, szalon és raktárhelyiségek vannak rajta. A gép százötven utast vitt magával s ezzel a teljesítménnyel a saját rekordját is túlszárnyalta.

— **A „Gonosztevők” szigete.** Franciaországból most indult el egy nagy transzport a „Gonosztevők” szigetére, — francia Gujanába. Összesen 673 személyt visznek oda különösen e célra berendezett hajón, erősen megvasalva külön bárkában, hogy ezek a szerencsétlenek soha többé ne lássák viszont a francia földet. — Majdnem mind gyilkosságban bűnös s 414 van köztük olyan személy, kiket különös kegyelem mentett meg a nyaktől.

tól. — Ezen a rettenetes éghajlatu szigeten biztos, lassu halál vár az elítéltekre s csak az a vigasztalás marad meg számukra, hogy legalább emberi társaságban fejezik be szomorú életüket.

— **Baleset a Graf Zeppelin-nél.** Fridrichshafenben a nagy léghajó legutóbbi leszállása alkalmával baleset történt. Egy erős szélroham elkapta a léghajót s a rögzítő köteleket tartó munkások közül hatot magával ragadott — Egy munkás husz méter magasságban eleresztette a kötelet s ez lezuhant, a többi ötöt a léghajó utasai nagy erőfeszítéssel felhúzták a gondolába s így ezek megmenekültek a lezuhanástól.

— **Éhhalál Kinában.** Kina Sansi tartományában az utolsó 4 hónap alatt éhség következtében elpusztult 2.100.100 ember: — ezenkívül pedig még 1.300.000-re tehető azoknak a száma, akik az éhségtől annyira elbetegedtek, hogy megmentésükre nincs remény. Az amerikai miszionáriusok most egyenesen Hoover elnökhöz fordultak, hogy kövessen el mindent amit csak megtehet, hogy ezen a szerencsétlen népen segíteni lehessen, — mert önjajukból semmire sem képesek.

Egy ifju költőhöz.

„Testvér! A lelked merre repül most,
Nótás ajkad merre zengi dalát?
Tán magadba merülve keseregsz?
Miért nem zeng költői lantod hát?

Én úgy érzem, lelkem távol ragad,
Amerre van bérce, halom s rónatáj;
S ha én megyek, te se rejsd el magad,
Érezzed, mi millióknak úgy fáj...!

Ahol áll egy tétett, kopott kunyhó,
Olyan árva ott a naplemente...
A másikon szintén napkeléskor
A szegénység ott tanyázik benne...!

„Testvér! Ha jössz, megtalálhatsz
bárhol,

Hisz a lelkem világokat ölel...
Repül most is sebzett szárnyaival,
Merre a föld tele van szegénnyel...

Itt bemegyek, amott jót kívánok,
Biztatást és reményt hintek szerte...
Betegeknél éjjelen keresztül
Imádkozom, gyógyulásért esdve...

Küldd a lelked az ihletnek szárnyán
S hangod szálljon földet reszketető,
Meg nem szűnő mennydörgéssel kérde:
Miért van szerte millió szenvedő?!

Miért nincsen fáradt millióknak,
Csak nagy ritkán fekete kenyertük?
Miért is szór örök váddal átkot
Az az árva, bubamerült lelkük?...

— GÁLOSSY. —

KINO v M. SOBOTI

V NEDELJO, 17. novembra
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

TIM I TOM MOREPLOVCI

Napisao BYRON MORGAN
Režirao ALF GOULDING

24. novembra PANIKA

Senzacionalna pustolovina u 10
činova. Dozvoljeno mladeži.

Režija:

HARRY PIEL.

VSTOPNINA:

I. prostor 12 Din., II. prostor
10 Din. in III. prostor
5 Din.

Lastnik:

DITTRICH GUSTAV.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

Imakönyvek, Emlékkönyvek, Albumok, Aktatáskák, Levélpapírok, Penkala
arany-töltőtoll (14 karátos aranyból) stb. stb.

legiutányosabban kaphatók HAHN IZIDOR papirkereskedésében M. Sobota

Torma.

Hány éves?

„Szabad tudnom, Nagysád, hány évesnek méltóztatik lenni?”

„Kérem, Uram, Ön már tavaly is érdeklődött ez iránt s akkor megmondtam! Tehát tudhatná!”

„Jó, jó, Nagysád; — de csak azt szeretném tudni, meg tetszik-e maradni tavalyi nyilatkozata mellett?”

Mi az óhaja?

„Nagysád, kérem, mi a leforróbb óhaja?”

„Bocsánat Uram, az orvos eltiltott minden forró dolog élvezetétől.”

Szórakozott.

„Tanár Ur, kérem! Az öreg nagyságát épen most gázolta el egy biciklista!”

„Nagyon helyesen van! Én is épen most fejezem be az értekezésemet!”

— Esküvője előtti napon a Nelly mindent elmondott a vőlegényének. Ugye bátor leány?

— És milyen jó az emlékező tehetsége.

Miért?

Miért visszatartó az olyan ember munkakeresése (ha önmagát kinálja fel), aki anélkül is meg tud élni? Mert a konkurrencia már magában sem szép dolog; urinak éppen nem mondható, ha az nem abban nyilvánul, hogy finomabb, jobb és pontosabb, tehát értékesebb munkát (árut) nyújt az illető, hanem abban, hogy személyes vagy megbízott általi rábeszéléssel a felet magának előre lefoglalja illetőleg lefoglaltatja.

Gazdálkodás.

Építsünk.

(Folytatás.)

A két deszkafal egymástól való távolsága 30—40 cm. között mozoghat és egy döngölésénél körülbelül 15—20 cm. lehet a ledöngölt anyag magassága. A vályog döngölésénél a bunkónak majdnem csengő hangot kell adnia s egészen addig kell ütni, míg a vályog felszínén a víz harmatszerűen meg nem jelenik. A döngölést jó erősen, de egyben egyenletesen is végezzük, mivel, ha a vizet nem vertük ki a falból kellő mennyiségben, úgy könnyen megcsúsz, hogy a száradás alatt a fal összeroppan. A deszkázat tartó oszlopai nagy segítségünkre vannak a tetőszerkezet felhúzásánál, mivel még a falak elkészítése előtt felépíthetjük a tetőt és így a friss falat (sőt már az építkezés alatt is) megvédhetjük az időjárás ellen. A födémgerendák alá ajánlatos két-három sor téglaréteget elhelyezni, bár kisebb szerű épületeknél párnafakkal is helyettesíthetjük. Ablakok, ajtók nyílásáról nem szükséges előre gondoskodni, elegendő, ha azokat a fal teljes felhúzása után vágjuk ki. Igen fontos a kémény szerepe és kivitele az építendő házban. A kéményt általában csakis téglából építjük, mert tisztításakor a vályog letöredezése, szétmállása áll elő, ami állandó javítást és tapasztást igényelne. Egyben ügyeljünk arra is, hogy a tisztítóajtót sohasem helyezzük a padlástérbe, mert úgy a padlás állandó tűzveszélynek van kitéve.

Itt megjegyzem, hogy az esetben, ha az építkezésnél egyébként is használunk téglát, sohasem vízszintes sorokba — mint ez többnyire szokásos — helyezzük el, hanem függőlegesen falazzuk, oszloppillérekként. Ezeket a pilléreket főként mestergerendák alá és sarkokon építjük, ahová a tető súlya nehezedik.

A fal külső és belső vakolását ugyanabból az anyagból, vályogból kell készíteni, némi polyva hozzáadásával. Ajánlatos a vakolást még a fal kiszáradása előtt elvégezni, különben a száraz falra igen nehéz a vakolatot felhordani és akkor sem biztos, hogy hálás munkát végeztünk-e vajjon? Különösen szikes vidékeken a már száradt falra vályoggal, vagy agyaggal vakolni szinte lehetetlen, lelevelesedik és leesik. Olyan vidékeken, ahol nincs megfelelő agyag vagy föld a házépítő gazda számára, ott igen ajánlatos a mészből és homokból épített

mészplizé-fal

készítése. Lényege teljesen ugyanaz, mint a vert vályogfalé, csupán pontosabb anyag-keverést és igen jó munkás kezeket igényel. A homokos kavics ne tartalmazzon agyagot, továbbá nem szabad se tuldurvának, se tulfinomnak lennie. Keverési aránya 8:1, azaz 8—10 rész homokos kavicsához egy rész meszet adhatunk. azonban a föld vagy agyag minősége szerint változhat a fent jelzett arányszám. Durvább homoknál elég 10 rész földhöz adni egy részt, míg finomabb homok esetében már 6—8 részhez kell adnunk egy rész meszet. Minél több rész meszet adunk a homokhoz, annál jobb, erősebb lesz a fal, bár nem szabad túlzásba vinnünk a tulsok mészt hozzáadását, mert ezáltal csak felesleges kiadást okozunk.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A megrongált bankjegyek becserélése. A Narodna Banka elfogadta a topcsideri pénzverde felállítására vonatkozó rendeletet. A megrongált bankjegyek becserélésére vonatkozólag a következőket határozták. Az ezer és száz dinárosokat teljes egészében beváltják, ha egy harminckettő részük hiányzik; — a tíz és öt dinárosokat pedig, ha egy tizenhatod részük hiányzik. A beváltásnál ezer dináros után 3, száz után 2, tíz után 1, és öt dináros után fél dinárt kell nyomda költség fejében fizetni. Fél bankjegyeket is beváltanak még pedig ezrest és százast ha egy tizenhatod, tízest és ötöst, ha egy nyolcad rész hiányzik. A beváltást a fiókok igazgatói vagy helyettesei végzik.

Nemesített vetőmagvak. Dr. Franges Ottó földművelésügyi miniszter nemrég kijelentette, hogy 1931. évtől kezdve minden

körülmények között meg fogják tiltani az egész ország területén, hogy a gazdák nemesítetlen magvakat vessenek.

Ezen időtől kezdve mindezt csak szelektált gabonamagvakat fognak vetni s ezáltal el lesz érve, hogy belföldi gabonánk minden tekintetben megjavul s minden irányban versenyképes lesz. —

A magyar és jugoszláv kereskedelmi és közlekedésügyi egyezmények okmányait kicserélték. Lukovics M. Radomir budapesti-jugoszláv követ, meghatalmazott miniszter megjelent Walkó Lajos magyar külügyminiszternél, akivel kicserélte a jugoszláv királyság és Magyarország között kötött kereskedelmi és közlekedési egyezményekről szóló okmányokat.

A Newyorki tőzsde pánik. Egy hónap alatt 30 milliárd dollárt veszítettek a newyorki tőzsdén. A legutóbbi napokban a tőzsdét már be kellett zárni, mert az alkalmazottak teljesen ki voltak merülve. Sok cég alkalmazottja 72 óráig egy huzamban munkában volt a példátlan üzletkötések lebonyolításánál. Volt nap, amelyen tíz és fél millió eladás történt. A veszteségek szept. 30. óta harminc milliárdra tehetők. A Rockefeller vállalatok veszteségei a háborús adósságokra emlékeztetnek. A Standard Oil Compagnie egy nap százmillió dollárt veszített. Georg Becker, a First National Bank elnöke 60 millió dollárt veszített, a Fischer Fivérek detriti automobilgyárosok vagyonuk felét — egy milliárd dollárt veszítettek. Ezzel szemben Livermore bankár, a bessz spekuláció vezére több mint huszonöt millió dollárt nyert az utóbbi napokban. Az ország minden részéből rengeteg öngyilkosságot jelentenek, a színházakat, mulató helyeket és sok előkelő üzletet a csőd veszedelme fenyegeti.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házaspár egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

Vida István, nőtlen, napsz., rkath. 23 éves Centiba, szüleinek családi és utóneve Vida István, néhai Dávid Erzsébet;

Bedő Juli hajadon, napsz. rkath. 22 éves, Lendvadedes, szüleinek családi és utóneve: néhai Bedő János, Tuboly Mária.

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házaspárokról vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési hely közvéleménye útján jelentse be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Récicsen, Lendvadedesen és a Muravidék területén.

Kelt Récicsen, 1929. évi nov. hó 6. napján.

TOPLAK M.
anyakönyvvezető.

Ügyes szobalány

szlovén és magyar nyelv- ismerettel felvétetik.

KORONA szálloda
Dolnja Lendava.

Előjegyzési és falinaptárak
az 1930. évre
kaphatók

HAHN IZIDOR

papirkereskedésében

—: MURSKA SOBOTA. :—

Legjobb

kerékpárok

valamint alkatrészek
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és gépkerskedésében

Murska Sobota.

Gyermek játékok

kaphatók:

Erdösy Barnabás

papír és játék kereskedésében

Murska Sobota

rom. kath. templom. mellett.

Vsakovrstne

surove in svinjske

kože

kjupuje po najvišji dnevni ceni

FRANC TRAUTMANN

Murska Sobota Cerkvena ul. 191.